

Возо

ГАЗЕТ ЛЕҒОНЫ: ВКП(б) ЖЕМДИНСА
РАЈКОМ ДА РАЈСПОЛКОМ

№ 19-20-21 (595)

ФЕВРАЛЬ 23 ЛУН
1938 ВО

Пето толысын 10 номер

ВЫНЈОРА АРМИЈАЛОН XX-öd ГОДОВШЦИНА

Талун став Советскöј Страна празнујтö героическöј Краснöј Армијалы да доблестнöј Военно-Морскöј Флотлыс кыз во тырöм.

Краснöј Армија да Военно-Морскöј Флот аслас развѣтѣиын мунис ыжыд историческöј туј. Налöн героическöј историјалыс—рабочöјјас да крестана государстволöн независимост да свобода вöсна тышлöн историја, народлöн аслас шуö вöсна—социализм вöсна тышлöн историја. Рабочöј класс да крестанство врагаскöд тышын,—ортсыса і пыщкөсса врагаскöд тышын, гражданскöј војнаса бојјас вылын Краснöј Армија гижис уна славнöј странајас. Чорыд кочјас пыр сылы удајтчис оформитчыны боевöј революционнöј вынö, рабочöј класс став врагаслы полöм вылö, став увтыртöм да нарѣтöмјаслы радлöм вылö.

„Гражданскöј војна победоноснöја завершитöм бöрын большевикјаслöн партија да советскöј правительство пунктисны став зилöмнысө сы вылö, медым лöсöдны вынöра Краснöј Армија да Военно-Морскöј Флот, кодјас ескö вермисны дорјыны рабоче-крестанскöј государствос лубöј ускöдчöмјасыс. Мијан социалистическöј рöдина капиталистическöј странајас кыщыны. І ми 17 вонын пöлзүйтчам мирнöј олöм благојасөн, то сїдö јонжыкасö сы вöсна, мыј мијанлы удајтчис лöсöдны первокласнöј армија.

Тропкѣстко-бухаринскöј шпионјас, фашизмлöн гнуснöј агентјас, подлöј тухачевскїјјас, гамарникјас зилісны орöдны Краснöј Армијасө пыщкөссаныс, жебмöдны сылыс вынöрсö. Гнуснöј изменникјасöс, рöдиналыс сөд предателјасöс ерöдöм да бырöдöм народ встретитис ыжыд радлунöн, кыз фашизмкöд тышын ыжыд победа.

Краснöј Армија радјасыс фашистескöј агентурадс бырöдöм нöшта јонжыка јонмöдс мијан страналыс дорјысан вынсö. Мијан вылö оз ускöдчыны сы вöсна, мыј полöны ускöдчынысö. Вынöра Краснöј Армијалöн да доблестнöј Флотлöн грознöј выныс—мијан мирнöј олöмлöн вернöј залог“.

Советскöј Союз чорыда нубöдö мирнöј политика. Мї огö зилö јöз мујас бостöм вылö, но мивылкö воасны, мї лубöј минутö даөсө сетны паваргана отпор враглы. Сы вылö мијан ем героическöј Краснöј Армија, кодї закалитчöмä сталинскöј закалкабн да кодöс вооружитöма вылö первокласнöј техникабн.

„Мијан армија существујтö оз ускöдчöм вылö, но сöмын мијан Рöдина вылö врагөн ускöдчан кадö. Сїдö лоас медса ускöдчысөн коркö либö став ускöдчывлыс армијалыс, врагкö сїдс кыскас сь“ (Ворошилов). І Краснöј Армија маршалјасса красноармејасöз, і Краснöј Флот, флагманјасса краснофлотецасöз—тöдöны, мыј војна дырї најс лöб подѣржитöма став странабн, кодын сотчö патриотизмлöн куслытöм бї. Краснöј Армија, Военно-Морскöј Флот да советскöј народ ем öтүвја вын да тајö выныс бырöдас быдöндс, кодї лыгас ускöдчыны мијан рöдина вылö.

„Партија гордїтчö,—шуліс Сталин јорт,—мыј сылы удајтчис рабочöјјас да крестана отсöгөн лöсöдны мїрын медвозса Краснöј Армија, кодї ыжыд битвајсын дорјыліс да дорјис рабочöјјаслыс да крестаналыс свобода.

Партија гордїтчö, мыј Краснöј Армијалы удајтчис честөн мунны мијан странаса рабочöј класслöн да крестанстволöн пыщкөсса да ортыса врагаскöд зев чорыд бојјаслыс сöкыд туј, мыј сылы удајтчис оформитчыны зев ыжыд боевöј революционнöј вынö рабочöј класс врагаслы полöм вылö, став нарѣтöмјаслы да увтыртöмјаслы радүччöм вылö“.

Талун Советскöј народ гажаа да гордöја празнујтö Рабоче-Крестанскöј Краснöј Армијалыс да Военно-Морскöј Флотлыс кыздö годовшцина, Ленин—Сталин партија вескöдлöм улын, аслас доблестнöј вооружоннöј вынјас дорјöм улын сувтытöг мунö возö, социализмлöн вылö победајасö.

(„Правда“)

Мед быдмас да јонмас, мијан рöднöј вынöра Краснöј Армија да Военно-Морскöј Флот!

„Колö став мерајасөн јонмöдны, крепаммöдны мијанлыс Краснöј Армија, Краснöј Флот Краснöј авиација, Осоавиахим. Колö мијанлыс став народ кутны мобилизационнöј даслун состојанијеын военнöј ускöдчöм опасност возын, медым некущöм „случајност“ да мијан ортыса врагаслöн некущöм факусјас ез вермыны суны мијанöс немвичыстöг...“ (Сталин).

Отличник боевой и политической подготовки тов. Клименко в дозоре на Северо-Западной границе; тов. Клименко имеет несколько поощрений от командования.

Бїја пöс чолöм Краснöј армијаса боецјаслы, командирјаслы да комиссарјаслы,—

Социализм армијалы—мијан гордостлы, мїр оплотлы, рöдина дорјысјаслы!

Папанінлы, Шіршовлы, Кренкеллы, Федоровлы

Чолöмалам Тијанöс ответственнöј заданије успешнöја олöмö пöртöмбн.

Стан с т р а н а гордїтчö Тијан героическöј ужöн. Витчысам Тијанлыс воöм Москваö. Братскöј чолöм!

І. Сталин.	А. Андрејев.
В. Молотов.	С. Косіор.
К. Ворошилов.	А. Жданов.
Л. Каганович.	Н. Јежов.
М. Калинин.	Г. Петровскїј.
А. Микојан.	Р. Ејхе.
В. Чубар.	Н. Хрущев.

Остальцевлы, Барсуковлы, Котцовлы „Таймыр“ да „Мурман“ командајаслы

Примитö мијанлыс благодарност да благодарност Советскöј Сојузса став народлыс славнöј Папанін екс-педїцијалы отсöг сетöм куза мог блестящöја олöмö пöртöмыс.

Гордїтчам тијан отважнöј да самоотверженнöј ужöн. Братскöј чолöм!

І. Сталин, В. Молотов, К. Ворошилов, Л. Каганович, М. Калинин, А. Микојан, В. Чубар, А. Андрејев, С. Косіор, А. Жданов, Н. Јежов, Г. Петровскїј, Р. Ејхе, Н. Хрущев.

Сталин, Молотов, Ворошилов, Каганович, Калинин, Микојан, Чубар, Андрејев, Косіор, Жданов, Јежов јортјаслы

Ледокол „Јермак“ Шмїдтлы

Помтöм шудаөс (безгранично счастлвы) рапортујтны мијанлы поручитöм заданије олöмö пöртöмбн. Војвыв полусса 75 градусöз војвыв широтаын мї нубöдм зоннас став наметитлöм иследованије да чукöртїм ценнöј научнöј материалї дрејф гидрологија да метеорологија велöдöм куза, вöчим уналыда гравитационнöј да магнитнöј измеренијас, биологическöј иследованије пöртїм олöмö.

Февраль 1-ој лунö, кор 74 градусын мијан поленым жугалис торјасö, мї нубöдм і сїдö условијесын став позана наблуденијес. Увереннöја ужалим, кї öтї минут кежлö егö беспокоитчылö асланым судба јылыс, тöдїм, мыј мијан могучöј рöдина, ассыс мијанöс ыстöма і некодыр сїдс оз кол.

Пöс забота да внимање мијан дїнö партијасан, правительствосан, донä Сталин јортсан да советскöј став народсан орјавлытöг отсалысны мијан да обеспечитисны став ужсö успешнöја нубöдм. Тајö час вылын мї колам јїпласт координатјас 70 градус 54 минут нордöвöј, 19 градус 48 минут вестöвöј да 274 суткї дрејфын муним 2500 километр сајö. Мијан радиостанција первой јүöртис Војвыв полус завојүтöм јылыс, обеспечиватис надежнöј свјаз рöдинакöд да тајөн телеграммабн помалам ассыным уж.

Мијан страналöн краснöј флаг возö кутö (продолжитчö) развївајтчыны леданнöј просторајасын.

Папанін, Кренкел, Шіршов, Федоров.

„Војвыв полус“, 15 час 55 минут.

Косасöны рекорд бостöм вöсна

Кылтово, 18 (радіо пыр). ♦бостöм вöсна. Луюсөв Мї-Краснöј Армијалы да Военно-Морскöј Флотлы XX-öd годовшцина чест куза Кылтово механизированнöј вöрпунктын ужалыс допрїзвыникјас косасöны рекорд

Козлов.

Іванов жортлөн пісмө да Сталин жортлөн вочакыв

Сталин жортлы

(Курскöй областса Мантуровскöй районса ВЛКСМ райкомын штатнöй пропагандист Иван Філіппович Ивановсан).

Фона Сталин жорт, убедително кора разяснитны меным ташом вопрос: мижан местаяс вылын да і комсомол обкомын ем кык понатіе мижан странаын социализмдөн окончательнöй победа ялыс, мөд ногөн-кө, пугаитны противоречіеяслыс первој группа мөд группакөд. ТИАН трудясын—Советскöй Союзын социализм судбајас ялыс мунд сорнї противоречіеяслөн кык группа ялыс—ортсыјас да пыщкөссајас ялыс.

Противоречіеяслөн первој группа ялыс гөгөрвоана, мыј мї најөс разрешитим—страна пыщкын социализм победитис.

Ме көсја полүчитны вочакыв противоречіеяслөн мөд группа ялыс, мөд ногөн-кө, социализм страна да капитализм костын. Ти даннуд, социализмдөн окончательнöй победа означатө ортсыа противоречіеяс разрешитөм, имеитө тырвытө гарантіја интервенціяс, а сїз-кө, капитализм реставраціяс. А противоречіеяслыс тајө группасө позө разрешитны сөмын став странајасса рабочјјас вынөн.

да, і Ленин жорт, велөдліс мїанөс—„Окончательнө победитны позө сөмын мїрөвөј масштабын, сөмын став странајасса рабочјјас отува вынјасөн“.

Кор вөлі ВЛКСМ обкомын штатнöй пропагандистјаслөн семинар вылын, ме ТИАН трудјас вылө подуласөмөн, шуї, мыј социализмдөн окончательнöй победа вермас лоны мїрөвөј масштабын, но обкомовскöй работнїјас—Уроженко (обкомолса первој секретар) да Казелков (пропаганда куза инструктор)

менсым выступленијөс квалифіцїруйтны, кычї троцкїстскöй вылазка.

Ме заводитї лыдфыны налч тајө вопрос кузаыс ТИАН трудјасыс цїтатајас, но Уроженко щөктис меным тупкыны трехтомнїк, шумөдн, мыј, Сталин жорт сорнїтліс 1926-өд воын, а мїан ем-нїн 1938-өд во, сек мїан ез вөв окончательнöй победа, а өнї ем і мїанлы өнї думатны интервенціја да реставраціја ялыс некычї оз ков“; вөчө, сїзө шумө,—„мїан өнї ем социализмдөн окончательнöй победа да ем тырвытө гарантіја интервенціяс да капитализм реставраціяс“. І сїз менө лыдфисны троцкїзм пособнїкөн, вештисны пропагандистскöй уж вылыс да сувтөдїсны вопрос комсомолын сулалөм ялыс.

Кора, Сталин жорт, разяснитны—ем-ө мїан социализмдөн окончательнöй победа, лїбө нөшта абу-на? Вермас лоны, ме нөшта ег-на азгы сөдтөд өнїја материал тајө вопрос кузаыс, өнїја кадлөн вежсөмјаскөд ітөдн.

Ме сїз-жө лыдфа Уроженколыс вїсталөмсө антибольшевістскöйөн, „тајө вопрос кузаыс Сталин жортлөн тајө трудјасыс неуна важмїсны“. да правїлнө-ө вөчїсны обкомолса работнїјас, менө троцкїстөн лыдфөмөн? Тајө меным зев өбїнө да оскорбїтелнө.

Кора, Сталин жорт, ен өткажїтөј корөмын да сетөј вочакыв адрес куза—Курскöй областса Мантуровскöй район, Первој Засенскöй сїктсөвет, Иван Філіппович Ивановлы.

I. ИВАНОВ.

18-1—38 во.

Иван Філіппович Иванов жортлы

вочакыв

Ти, ферт, правөс, Иванов жорт, а Тїан ідејнөй протївнїкјасыд, мөд ногөн-кө, Уроженко да Казелков жортјас—абу правөс.

І со мыла.

Абу сомненије, мыј өтї странаын социализм победа ялыс вопрос, тајө случаяс, мїан странаын—имеитө кык пөлөс сторона.

Мїан странаын социализм победа ялыс вопрослөн первој сторона шымыртө мїан страна пыщкын классјас взаїмоотношенїеяслыс проблема. Тајө пыщкөсса отношенїеяслөн јукөн. Вермас-ө мїан страна са рабочөј класс венны противоречіеяс мїан крестанствокөд да лөсөднı ськөд союз, сотрудничество? Вермас-ө мїан страна са рабочөј класс мїан крестанствокөд сојузын жүгөднı мїан страна са буржуазїядө, мырдыны сылыс му, заводјас, шахтајас да с. в. да стрөйтнı аслас вынја-

сөн классјастөм вылө обшчество, полнөј социалїстїческөј обшчество?

Ташөмөс проблемајасыс, кодјас ітөчөмаөс мїан странаын социализм победа ялыс вопрослөн первој сторонакөд.

Ленинизм тајө проблемајас вылас вочавїтө положителнө. Ленин велөдө, мыј „мїан ем став коланаыс полнөј социалїстїческөј обшчество стрөйтөм вылө. Сїз-кө, мї вермам і долженөс асланым вынјасөн венны асыным буржуазїја да стрөйтнı социалїстїческөј обшчество. Троцкїј, Зиновјев, Каменев да мукөд господө, кодјас бөрынжык лөснı шпїонјасөн да фашизмдөн агентјасөн, отрицатїсны мїан странаын социализм стрөйтнı позанлун мукөд странајасын, капиталїстїческөј странајасын социалїстїческөј революціја предварителнөй победатөг. Тајө господаыс збылысөс

көсїсны бергөднı мїанлыс странаымөс бөрдө, буржуазїја развїтїе туг вылө, асыныс отступнїчествосө мукөд странајасын „революціја победа“ вылө фалшївөј ытысөмјасөн тупкөмөн. Бурещ та јылыс і мунїс спорыс мїан партїјалөн тајө господаыскөд. Мїан страна развїтїелөн вөзө мунөмыс петкөдліс, мыј мїан партїја вөлі прав, а Троцкїј да компанїеыс вөліны неправөс. Од тајө каднас мї вевјалїм-нїн бырөднı асыным буржуазїја, лөсөднı братскөј сотрудничество асланым крестанствокөд да стрөйтнı кызвыннас социалїстїческөј обшчество, мукөд странајасын социалїстїческөј революціја победа абутомлун вылө вїтөдтөг.

Тајө сулалө фелөыс мїан странаын социализм победа ялыс вопрослөн первој сторонакөд.

Ме думатја, Иванов жорт, мыј Уроженко да Казелков жортјаскөд Тїан спорнуд оз инмы вопросыслөн тајө сторонаыслы.

Мїан странаын социализм победа ялыс вопрослөн МӨД сторонаыс шымыртө мїан страналөн мукөд странајаскөд, капиталїстїческөј странајаскөд взаїмоотношенїеяслыс проблема, мїан страна са рабочөј класслөн мукөд страна са буржуазїякөд взаїмоотношенїеяслыс проблема. Тајө—ОПТСЫСА МЕЖДУНАРОДНОЈ отношенїеяслөн јукөн.

Вермас-ө өтї страна са победївшөј социализм, кодөс кыщалөны уна јон капиталїстїческөј странајас, лыдфыны асөс тырвытө гарантїрөваннөјөн. военнөј ускөдчөм (интервенціја) опасностыс, да сїзкө, мїан странаын капитализм востановитны босчылөмјасыс? Вермасны-ө мїан рабочөј класс да мїан крестанство асланыс вынјасөн, капиталїстїческөј странајасса рабочөј класс серјознөј отсөгтөг венны мукөд странајасса буржуазїядөс сїз-жө, кычї најө венїсны асыныс буржуазїјасө? Мөд ногөн шумөдн: позө-ө лыдфыны мїан странаын социализмлыс победа окончательнөјөн, мөд ногөн-кө свободнөјөн военнөј ускөдчөм да капитализм востановитан опасностыс, условїе дырјї, кор социализмдөн тајө победаыс ем сөмын өтї странаын, а капиталїстїческөј кыщалөм сушчествојтө вөзө?

Ташөмөс проблемајасыс, кодјас ітөчөмаөс мїан странаын социализм победа ялыс вопрослөн МӨД сторонакөд.

Ленинизм тајө проблема выла вочавїтө отрицательнө. Ленинизм велөдө, мыј „социализмдөн окончательнөй победа буржуазнөј отношенїеяс реставраціяс тырвытө гарантіја смыслын позана сөмын междунаро-днөј масштабын“. (Вїзөд ВКП(б) XIV өд конференціја резолюціяс) Тајө лөо, мыј междунаро-днөј пролетарїатлөн серјознөј отсөг ем сїзө вын, кодтөг оз вермы лоны решитөма өтїк

странаын социализм окончательнөй победалыс мог. Тајө, ферт, оз лө, мыј мїан асыным долженөс пукавны, кїјас лөдөмөн, ортсыан отсөг вїчысөмөн. Мөдәрө, междунаро-днөј пролетарїатсаан отсөг должен лоны јїтөма мїан ужкөд мїан странаылыс оборонасө јонмөдөм куза, Краснөј Арміја да Краснөј Флот јонмөдөм куза, став странадөс военнөј ускөдчөмкөд да буржуазнөј отношенїеяс реставрїруйтны босчылөмјаскөд тыш вылө мобїлузїтөм куза.

Со мыј вїсталө та јылыс Ленин:

„Мї олам не сөмын госу-дарствоын, но і госу-дарствојас сїстемаын, да імперїалїстїческөј госу-дарствојаскөд орчөн советскöй республикалөн сушчествојтөм дыр кад чөж немыслїмө. Медбөрын, лїбө өтїыс, лїбө мөдыс победїтас. А кор сїзө помыс вөас, советскöй республика да буржуазнөј госу-дарствојас костын вел уна меда ужаснөј столкновенијеяс неїзбежнөјөс. Тајө лөо, мыј госу-дарствуйтөс класс, пролетарїјат, сїзө-кө сөмын көсөд да кутас госу-дарствуйтны, должен докажїтны тајөс і аслас военнөј организација“ (Т. XXIV, 122 лїстбок).

І вөзө:

„Мїанөс кыщалөма јө-зөн, классјасөн, правїтелствојасөн, кодјас вөсөдн петкөдлөны мїан дїнө лөг-лун. Колө помнїтны, мыј быдөсїкас ускөдчөмыс мї пыр сї јылынөс“ (Т. XXVII, 117 лїстбок).

Шумөма јоса да крөныда, но честнөја да правївөја, мїчмөдтөг, кычї кужліс вїставныс Ленин.

Тајө предпосылкајас подув вылас Сталинлөн „Ленинизм вопросјасын“ вөлі шумөма:

„Социализмдөн окончательнөй победа ем полнөј гарантіја интервенціја попыткајасыс, а сїз-кө і реставраціяс, өд реставраціјаө мыјкө-мында серјознөј босчылөм вермас имеитны места сөмын ортсыан серјознөј отсөг дырјї, сөмын междунаро-днөј капитал отсөг дырјї. Та вөс-на мїанлыс революціја поддөжїтөм став странајасса рабочөјјасан, а ме-дө-нїн победа сїзө рабочөјјасыслөн көт кымын-кө странаын ем первој победївшөј странаы колана условїе интервенціја да реставраціја попыткајасыс полнөј гарантіјалөн, колана условїе социализм окончательнөй победалөн“ („Ленинизм впросјас“, 1937 во, 134 лїстбокыс).

Збылыс, вөлі ескө тешкөф да глупө тупкыны сїн-јас капиталїстїческөј кыщалөм ф-кт вылө да мөвпавны, мыј мїан ортсыа враг-јас, напїрмер, фашистјас, оз босчылөны лөсалан случайын вөчны СССР вылө военнөј ускөдчөм. Сїзї вермасны мөвпавны сөмын сїн-төм бахвалјас лїбө зөбсөм врагјас, кодјас көсөднı ун-мөвскөднı народөс. Ез ом-өлжыка тешкөф вөв ескө

отрицатны, мыј военнөј ин-тервенціалөн ічөтїк успех случайын интервенціяс за-вөдїтласны жүгөднı набн босчөтөм районјасын советскöй стрөј да востановитны буржуазнөј стрөј. Леникин лїбө Колчак-өмөј ез востановитлыны набн босчөтөм районјасын буржуазнөј стрөј? Мыјөн фанїстјас буржыкөс Леникїныс лїбө Колчакыс? Отрицатны военнөј интервенціалыс лїбө реставраціја попыткајасыс опасност капиталїстїческөј кыщалөм сушчествојтөгн вермасны сөмын головоп-јас лїбө зөбөсыс врагјас, кодјас көсөднı тупкыны бахвалствөдн а с с ы н с враждебност да кодјас стар-рајтчөны демобїлузїтны народөс. Но позө-ө лыдфыны социализмлыс победа өтїк странаын окончательнө-јөн, сїзө странаыс-кө имеитөс гөгөркыс капиталїстїческөј кыщалөм да сїзө-кө абу тырвытө гарантїрөван интервенціја да реставраціја опасностыс? Гөгөрвоана, мыј оз позө.

Тајө сулалө фелөыс өтї странаын социализм победа ялыс вопроскөд.

Артмө, мыј тајө вопро-сыс имеитө кык пөлөс проб-лема: а) мїан страналөн ПЫЩКОССА отношенїе-јасыс проблема, мөд ногөн-кө асыныс буржуазї-јасөс венан да полнөј соци-ализм стрөитан проблема да б) мїан страналөн ОПТСЫСА отношенїеяслыс проблема, мөд ногөн-кө мї-анлыс странадөс военнөј интервенціја да реставраці-ја опасностјасыс тырвытө

обеспечитан проблема. Пер-вој проблемасө мїанөн разрешитөма-нїн, сы вөсна мыј мїанлыс буржуазїја бырөдөма-нїн да социализм кызвыннас стрөитөма-нїн. Тајө шумө мїан социализм победаөн, лїбө, стөчжыка, өтї странаын социалїстїчес-көј стрөителствөдн побе-даөн. Мї верим ескө шу-ны, мыј тајө победаыс ем окончательнөј, мїан стра-наным-кө вөлі ді вылын да сы гөгөркө ез вөв уна му-көд, капиталїстїческөј стра-најас. Но сы вөсна, мыј мї олам огө ді вылын, а „го-су-дарствојас сїстемаын“, кодјаслөн төдчөмөн јукөн, кодјаслөн враждебнө относитчө социализм страна дїнө, ин-тервенціалыс да реставра-ціјалыс опасност лөсөдө-мөн, то мї вїсталам вөсөдн да честнөја, мыј социализ-мдөн победа мїан странаын абу-на нөшта окончатель-нө. Но татыс петө, мыј мөд проблемасө абу-на разрешитөма да сїзөс ков-мас-на разрешитны. Сыыс унжык: мөд проблемасө оз позө разрешитны сїзө-жө пө-радокын, кушөднı разре-шитїм первој проблемасө, мөднөгөн-кө сөмын мїан страналөн собствөннөј вын-јасөн. Мөд проблемасө позө разрешитны сөмын меж-дунаро-днөј пролетарїатлыс серјознөј зөлөдчөмјас став мїан советскöй народлөн нөшта јонжыка серјознөј зөлөдчөмјаскөд јїтан пөра-докөн.

(Помсө вїзөд 3-өд лїстб.)

Іванов јортлөн пісмө да Сталин јортлөн вочакыв

(ЛОМ)

К о л о јонмдны да
укрепитны интернаціоналн
пролетарскöј јтöдјас
СССР-са рабочöј класслыс
буржуазнöј странајасса ра-
бочöј класскöд; колö ко-
тыртны буржуазнöј страна-
са рабочöј класслыс поли-
тическöј отсöг мијан стра-
наса рабочöј класслы мијан
страна вылö војеннöј ус-
кöдчöм случај кежлö, сї-
жö, кыгї котыртны мијан
странаса рабочöј класслыс
быд сїкас отсöг буржуаз-
нöј странајасса рабочöј
класслы; колö быд ног јон-
мдны да укрепитны мијан-
лыс Краснöј Арміја, Крас-
нöј Флот, Краснöј авіація,
Осоавіахім. Колö мијанлыс
став јöзöс вічны мобіліза-
ціоннöј даслун состојанїе-
ын војеннöј ускöдчöм опас-
ност воын, медын неку-
щöм „случајност“ да мијан
ортсыса врагјаслөн неку-
щöм фокусјас ез вермыны
суны мијанöс немвічыс-
тöг...

Тїјан пісмöыс тыдалö,
мыј Уроженко јорт кутчы-
сö мукöд, не чїк ленинскöј
візöдласјасö. Сїјö, вöлм-
кö, утверждајтö, мыј „ми-
јан öні ем социализмлөн
окончателнöј победа да ем
полнöј гарантіја интервен-
ціаыс да капитализм рес-
тавраціаыс“. Оз вермы ло-
ны сомнєніе, мыј Урожен-
ко јорт вужвыдныс не
прав. Уроженко јортлыс
тащöм утверждєніесö вер-
мас лоны објаснїтöма сö-
мын окружајтєс дєйстви-
телност гöгöрвотöмөн да
ленинзмлыс элементарнöј
положенїејас тöдтöмөн,
лїбö-жö зазнајтчöм том
чїновниклөн тыртöм хвас-
товствоöн. Мї-кö збылыс
„імеїтам полнöј гарантіја
интервенціаыс да капита-
лизм реставраціаыс“, то
колö ö мијанлы та бöрын
јон Краснöј Арміја, Краснöј
Флот, Краснöј авіація, јон

Осоавіахім, интернаціонал-
нöј пролетарскöј јтöдјас
јонмдöм да укрепїтöм?
Оз-ö ло буржык уна мїл-
лиард шайт öм, кодјас му-
нöны Краснöј Арміја јон-
мдöм вылö, сетны мукöд
нуждајас вылö, а Краснöј
Арміја чїнтыны мїнімумöз,
лїбö весїг распустїтны чї-
кöз? Сещöм јöз, кыгї Уро-
женко јорт, најö-кö субъек-
тївнö весїг преданöс мијан
делöлы, објектївнö опаснö-
јöс мијан делöлы, öд најö
асланыс хвастовствоöн вöл-
нö лїбö не вöлнö (сїјö чїк
öткод!) унмовскöдöны мї-
јанлыс народöс, демобїлі-
зујтöны рабочöјјасöс да
крестанаöс да отсалöны
врагјаслы суны мијанöс-нем-
вічыстöг, международнöј
осложнєніејас случајын.

Мыј імö сьö, Іванов
јорт, мыј Тїјанöс, вöлм-
кö, „вештїсны пропаган-
дїстскöј уж вылыс да сув-
тöдїсны вопрос комсомо-
лын сулалöм јылыс“, то
опасајтчыны Тїјанлы сыс
оз ков. ВЛКСМ обкомыс-
кö јöз збыл кöсјöны лоны
Чеховскöј унтер-офіцер
Прїшїбејев кодöн, позö не
сомнєвајтчыны, мыј најö
ворсасны сы вылын. Мїјан
странаын оз радејтны Прї-
шїбејевјастö.

Öні Тї верманныс судїт-
ны, важміс-ö „Ленинизм
вопросјас“ кнїгаыс извест-
нöј места öтї странаын со-
циализм победа јылыс воп-
рос куза. Ме ескö ачым
јона кöсї, медем сїјö важ-
міс, медем ез вöвны возö
свет вылын сещöм непрї-
јатнöј торјасыс, кыгї ка-
питалїстическöј кышалöм, ка-
питализм реставраціалөн
опасност да с. в., но, кöтї
жал, сїјö непрїјатнöј тор-
јасыс пыр нöшта сущест-
вувтöны возö.

І. СТАЛИН.

1938 вога феврал 12 лун.

Подготовка к весенней посевной.

Череповецкие МТМ (Вологодская обл.) усиленным
темпом развернули ремонт сельско-хозяйственных
машин и тракторов.

Фото П. Мелентьева.

Слесари монтажники—стахановцы МТМ тов. П. И. Серов и Н. П. Серова за сборкой тракторного двигателя.

„РСФСР-са ВЕРХОВНÖЈ СÖВЕТО БÖРЈЫ- СÖМЈАС ЈЫЛЫГ ПОЛОЖЕНЇЕ“ ВЫНСÖ- ДÖМ ЈЫЛЫГ

XVI созыва Всероссийскöј Централнöј Исполнїтелнöј Комїтет IV-öд
Сессїјалөн шуöм

Всероссийскöј Централнöј Исполнїтелнöј Комїтет шуö:

Вынсöдны „Россіјскöј Советскöј Федератївнöј Соціалїстическöј
Республикаса Верховнöј Советö бöрјысöмјас јылыс положенїе“.

Всероссийскöј Централнöј Исполнїтелнöј Комїтетса
председатель М. КАЛИНИН.

Всероссийскöј Централнöј Исполнїтелнöј Комїтетса секретар
пиддї ВЦИК презїдїумса шлен А. АРТУХИНА.

Москва, Кремль.

1938 во феврал 16 лун.

РСФСР-са Верховнöј Советö бöрјы- сöмјас јылыс положенїе

I-öј глава

Бöрјысан сїстема

1-öј статта. РСФСР-са Конституціја
138-öд статта подув вылын РСФСР-са
Верховнöј Советö депутатјасöс бöрјöм-
јас нудöсöны бöрјысысјасöн всеобшщöј,
равнöј да вескыд бöрјысан права подув
вылын гусöн гöлдсујтöмөн.

2-öд статта. РСФСР-са Конституціја
139-öд статта подув вылын депутатјасöс
бöрјöмјас всеобшщöјöс: РСФСР-са став
гражданлөн, кодјаслы тырїс 18 арöс,
најö расöвöј да националнöј принадле-
жност вылö, вероїсповеданїе, образовател-
нöј ценз, оседлост, социалнöј происхо-
ждєніе, имущественнöј положенїе да
возра дєјателност вылö визöдтöг ем
право участвувтны депутатјасöс бöрјöм-
јасын да лоны бöрјöмајасöн РСФСР-са
Верховнöј Советö, јöјјас кыгї да јöз
кыгї, кодјасöс судїтöма судöн бöрјы-
сан правојасыс лїшїтöмөн.

3-öд статта. РСФСР-са Конституціја
140-öд статта подув вылын депутатјасöс
бöрјöмјас равнöјöс: быд гражданинлөн
ем öтї гöлöс; став гражданыс бöрјы-
сöмын участвувтöны öткод основанїејас
вылын.

4-öд статта. РСФСР-са Конституціја
141-öд статта подув вылын нывбајас
пöлзујтöны бöрјысан да бöрјöмайн лoан
правоин мужчінајаскöд öткода.

5-öд статта. РСФСР-са Конституціја
142-öд статта подув вылын граждана,
кодјас состоїтöны Краснöј Арміја ра-
дјасын, пöлзујтöны бöрјысан да бöрјö-
майн лoан правоин став гражданакöд
öткода.

6-öд статта. РСФСР-са Конституціја
146-öд статта подув вылын бöрјысöмјас
дырїј кандїдатјас выставлајтöны бöр-
јысан округјас сертї.

II-öд глава

Бöрјысысјаслөн сїсöкјас

7-öд статта. Карјасын бöрјысысјаслөн
сїсöкјас лöсöдöсны ужалыс јöз депу-
татјас карса Советöн, а рајонјас вылö
јуклöм карјасын—рајоннöј Советöн;
сїктса местајасын—ужалыс јöз депутат-
јаслөн сїктса (станїцаса, деревнаса, ху-
торса, аулса) Советöн.

8-öд статта. Бöрјысысјас сїсöкјасö
пыртеöны став граждана, кодјаслөн ем
бöрјысан право да кодјас олöны (пыр
лїбö временнö) сїсöкјас лöсöдїг кежлö
тајö Совет террїторїја вылын, кодјаслы
бöрјысан лун кежлö тырїс 18 арöс.

9-öд статта. Бöрјысысјас сїсöкјасö
оз пыртеыны јöз, кодјасöс лїшїтöма
бöрјысан правојасыс сүдебнöј прїговор-
јас сертї бöрјысан правојасыс лїшїтöм
куза прїговорын урчїтöм став срок чö-
жыс, а сїз-жö јöз, кодјасöс прїзнајтöма
законнö лöсöдöм пöрадокөн јöјјасöн.

10-öд статта. Бöрјысысјаслөн сїсöк-
јас лöсöдöсны быд бöрјысан участокын
алфавїтнöј пöрадокөн ов, нїм, вїч, ар-
лыд да бöрјысыслыс олан места инд-
мөн да кырмавсöны ужалыс јöз депу-
татјас Советса председателөн да сек-
ретарөн.

11-öд статта. Бöрјысысјас пöвсыс не-
код оз вермы лоны пыртöма öтїкыс ун-
жык бöрјысан сїсöкö.

12-öд статта. Бöрјысысјаслөн сїсöкјас,
кодјас (бöрјысысјасыс) состоїтöны воїн-
скöј частјасын да војскöвöј соједїненїе-
јасын, лöсöдöсны командованїеöн ко-
мандїрөн да војеннöј комїсарөн кыры-
малöмөн. Став мукöд војеннöј служаш-
щöјјас пыртеöны бöрјысысјас сїсöкјасö
олан места сертї ужалыс јöз депутат-
јаслөн соответствујущöј Советјасöн.

13-öд статта. Бöрјысысјаслөн сїсöк-
јас избїрателнöј участокјасын, кодјас
лöсöдöсны болнїчајасын, рöдїлнöј кер-
кајасын, санаторїјајасын да мукöд ле-
чебнöј учреждєніејасын, составлајтö-
ны кыгї вїсыс граждана вылö, сїгї і ме-
дїцинскöј персонал вылö, кодјас сула-
лöны дєжурство вылын бöрјысöмјас
лунö.

Бöрјысöмјасын оз вермыны прїмїтны
участїе вїсысјас, кодјас находїтöны
скарлатїнознöј да дїфтерїјнöј отделе-
нїејасын.

14-öд статта. Бöрјысöмјасöз 30 лун
вожык ужалыс јöз депутатјаслөн Совет
став јöзöс тöдмöдöм могыс öшöдалö
бöрјысысјаслыс сїсöкјас лїбö обеспе-
чївајтö бöрјысысјаслыс позанлун тöдмас-
ны тајö сїсöкјаснас Совет помеще-
нїеын.

15-öд статта. Бöрјысысјас сїсöкјас-
лөн подлївнїкыс вїсöб ужалыс јöз депу-
татјас соответствујущöј Советын
да воїнскöј частын лїбо војскöвöј со-
једїненїеын.

16-öд статта. Бöрјысысјаслыс сїсöк
јöздöдан да бöрјысан лун костын бöрјы-
сысöн ассыс олан местасö вежїгөн
ужалыс јöз депутатјаслөн Совет, код
зын сїјö овліс, сетö сылы Централнöј
избїрателнöј комїсеїјадн лöсöдöм форма
сертї „гöлдсујтан право вылö удостове-
ренїе“ да пасјö бöрјысысјаслөн сїсöкö
— „мунїс“; оланїн виль местаын—пыр лї-
бö временнö оланїн местаын—бöрјысыс
пыртеö бöрјысысјаслөн сїсöкö лїчнöј
удостоверенїе петкöдлöм бöртї, а сїз-
жö „гöлдсујтан право вылö удостове-
ренїе“ петкöдлöм бöртї.

17-öд статта. Бöрјысысјас сїсöкын
неправїлност јылыс (сїсöкјасö сүјтöм,
сїсöкјасыс ісклучїгöм, ов, нїм, вїч зү-
гöм, сїсöкјасö бöрјысан правојасыс лї-
шїтöм јöзöс неправїлнöја сүјöм) шыöд-
чöмјас сетöны ужалыс јöз депутатјас-
лөн Советö, кодї јöздїс сїсöкö.

18-öд статта. Ужалыс јöз депутатјас
Советлөн исполнїтелнöј комїтет бöрјы-
сысјас сїсöкјасын неправїлност јылыс
быд шыöдчöм објазан відлавны кујїм лун-
ја срокөн.

19-öд статта. Бöрјысысјас сїсöкын
неправїлност јылыс шыöдчöм відлалöм
бöрын, ужалыс јöз депутатјас Советлөн
исполнїтелнöј комїтет објазан лїбö пырт-
ны бöрјысысјас сїсöкö колана вескö-
дöмјас, лїбö сетны шыöдчыслы пісмен-
нöј справка сылыс шыöдчöмсö могмöд-
тöм помкајас јылыс; ужалыс јöз депу-
татјас Советлөн решєнїекöд сöгласїт-

(Прод. вїзöд 4-öд лїстбокыс)

РСФСР-са Верховнөй Сөветө бөрҗысөмҗас җылые положеніе

(Продолженіе)

читөм дырҗи шыдчыс вермө сетны нора-
сөм народнөй судб.

20-өд статҗа. Народнөй суд куҗим лунҗа
срокон обҗазан відлавын списокын неправі-
ност выло нораөм воөса судебноҗ заседа-
нїе вылын шыдчысөс да Сөветса предсе-
дателөс корөмөн да ассыс решеніесө пы-
рыс пыр җубртны кыз шыдчысөлы, сїз і
Сөветлы. Народнөй судлөн решеніеыс
окончателнөҗ.

III-өд глава

РСФСР-са Верховнөй Сөветө бөрҗысөмҗас куза бөрҗысан округҗас

21-өд статҗа. РСФСР-са Конституҗия 25-
өд статҗа подув вылын РСФСР-са Верхов-
нөй Сөвет бөрҗысөмҗас РСФСР-са граҗданаөн
бөрҗысан округҗас серті.

22-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сөве-
тө бөрҗысөмҗас куза бөрҗысан округ лө-
сөдсө тащөм принцип серті: 150 сурс насе-
леніе—округ выло. РСФСР-са Верховнөй
Сөветө бөрҗысөмҗас куза быд бөрҗысан ок-
руг мөдөдө өтї депутатсө.

23-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сөве-
тө бөрҗысөмҗас куза бөрҗысан округҗас лө-
сөдөм нүдсө РСФСР-са Верховнөй Сөвет-
са Презїдїумөн.

24-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сө-
ветө бөрҗысөмҗас куза бөрҗысан округҗас-
лөн список җөдсө РСФСР-са Верховнөй
Сөветса Презїдїумөн өтщөщ бөрҗысөмҗас-
лыс лун урчїтөмкөд.

IV-өд глава

Бөрҗысан участокҗас

25-өд статҗа. Бөрҗысан бҗуллеҗенҗас прї-
төм могыс да гөлөсҗас лыдөм могыс РСФСР-
са Верховнөй Сөветө бөрҗысөмҗас куза
бөрҗысан округҗас пырыс карҗаслөн да
раїонҗаслөн терріторїаыс җуксө бөрҗысан
участокҗас выло.

26-өд статҗа. Бөрҗысан участокҗас лөсө-
дөм нүдсө карҗасын ужалыс җөз депутат-
җаслөн карса Сөветөн, раїонҗас выло җуклөм
карҗасын—ужалыс җөз депутатҗаслөн раїон-
нөй Сөветҗаслөн; сїктса местаҗасын—ужалыс
җөз депутатҗаслөн раїоннөй Сөветҗаслөн.

27-өд статҗа. Бөрҗысан участокҗас лөсөдөм
нүдсө бөрҗысөмҗасөз 45 луныс не сорөн-
жык.

28-өд статҗа. Сїктсөветлөн терріторїа,
көні лыдөсө кык сурсыс не унжык олыс,
составлаҗтө, кыз правіло, өтї бөрҗысан
участок; быд станїаын, феревнаын, аулын,
көні лыдөсө 500-саң, но 2000-ыс не унжык
олыс, котыргө торҗа бөрҗысан участок.

Сїктҗасын, лїбө сїктҗас группаын, көні
олысҗасыс 500 мортыс ещажык, но 300 мор-
тыс не ещажык, сїдө случаяҗасын, кор тащөм
сїктҗасыслөн бөрҗысан участок центрөз рас-
стоҗанїеыс вевтыртө 10 кілометр, вермасны
котыртеыны торҗа бөрҗысан участокҗас.

29-өд статҗа. Блі воҗывса да асыввысва
раїонҗасын, көні унжыкыс поснї сїктҗас, по-
зө котыртавын бөрҗысан участокҗас 100 морт
олысыс не ещажык лыдөн.

Воҗывса націоналнөй округҗаслы, а сїз-жө
горнөҗ да кочевөҗ раїонҗаслы РСФСР-
са Верховнөй Сөвет Презїдїум разрешїтөмөн лө-
сө котыртны бөрҗысан участокҗас 100 мор-
тыс ещажык, но 50 мортыс не ещажык
олысөн.

30-өд статҗа. Карҗас, рабочөй поселокҗас,
а сїз-жө сїктҗас да сїктсөветлөн терріторїа,
көні лыдөсө 2000 олысыс унжык, җуксө-
ны бөрҗысан участокҗас выло, өтї бөрҗысан
участок выло 1500—2500 морт арталөмөн.

31-өд статҗа. Воїнскөй частҗас да воҗско-
вөҗ соҗедїненїеҗас лөсөдөны торҗа бөрҗы-
сан участокҗас 50-ыс не ещажык да 1500-ыс
не унжык бөрҗысысҗас лыдөн, кодҗас пыр-
ны бөрҗысан округө частөн лїбө воҗсковөҗ
соҗедїненїеҗен сулалан места серті.

32-өд статҗа. Больнїаҗасын, рөдїлнөй кер-
каҗасын, санаторїаҗасын, инвалидҗаслөн кер-
каҗасын, көні 50-ыс не ещажык бөрҗысыс,
котыртедны торҗа бөрҗысан участокҗас.

Некымын корпуса больнїаҗасын лөсөдө
бөрҗысан участокҗас лөсөдөм торҗа корпус-
җасын на пөвсыс быдын 50 бөрҗысысыс не
ещажык дырҗи.

Больнїаҗасын да мукөд лечебноҗ учрежде-
нїеҗасын, көні торҗа бөрҗысан участокҗас оз
котыртеыны, лөсөдө бөрҗысан бҗуллеҗенҗас
прїмїтөм самөҗ больнїаҗасас да лечебноҗ
учрежденїеҗасас бөрҗысан комїссїаҗасса
торҗөдөм шленҗаслөн. Сїдө случаяҗасас бол-
нїаҗас снабҗаҗтчыны торҗа избїрателнөҗ
җашщїкҗаслөн.

33-өд статҗа. Судноҗас, көні борҗысысҗас-
лөн лыдыс 25-ыс не ещажык да кодҗас бөр-
җысан лунҗас лаванїеындө, вермөднө
лөсөдөны торҗа бөрҗысан участокҗас, кодҗас
пырөны бөрҗысан округҗасө судносө прї-
шїтөм места серті.

Блө муныс пассажїрскөй поҗездҗасын, код-
җас бөрҗысөмҗас лунө туҗ вылын, лөсөдөны
бөрҗысан участокҗас бҗуллеҗенҗас прїмїтөм
могыс пассажїр-бөрҗысысҗассан, кодҗаслөн
ем „гөлөсуҗтан право выло удостоверенїе“.

V-өд глава

Избїрателнөй комїссїаҗас

34-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сөветө
бөрҗысөмҗас куза Централнөй избїрателнөй
комїссїа лөсөдө общественнөй организа-
җияҗасса да ужалыс җөз обществоҗасса
представїтелҗасыс да вынөдөдө РСФСР
Верховнөй Сөветса Презїдїумөн өтщөщ бөр-
җысөмҗаслыс лун җөдөдөмкөд.

35-өд статҗа. Централнөй избїрателнөй ко-
мїссїа лөсөдө председател, председателөс
вежыс, секретар да 12 шлен составын.

36-өд статҗа. Централнөй избїрателнөй
комїссїа:

а) вїдөдө РСФСР-са став терріторїа вы-
лын бөрҗысөмҗас мунїгөн „РСФСР-са Вер-
ховнөй Сөветө бөрҗысөмҗас җылыс положе-
нїе, стөча олөмө пөртөм бөрсө;

б) відлалө избїрателнөй комїссїаҗаслөн
неправїлнөй действїеҗас выло нораөмҗас
да вөчө нораөмҗас куза окончателнөҗ ре-
шенїеҗас;

в) лөсөдө печатлыс, избїрателнөй җашщї-
җаслыс образеҗас, „гөлөсуҗтан право выло
удостоверенїеыс“ форма, избїрателнөй
бҗуллеҗенҗаслыс да налы конвертҗаслыс
форма да рөм, бөрҗысысҗаслыс списоклыс
форма, гөлөсҗас лыдөм куза протоколҗас-
лыс форма, бөрҗөм җылыс удостоверенїеыс
форма;

г) регїстрїруҗтө РСФСР-са Верховнөй Сө-
ветө бөрҗөм депутатҗасөс;

д) РСФСР-са Верховнөй Сөветлөн мандатнөй
комїссїалы сдәҗтө бөрҗысөмҗас куза фело-
производство.

37-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сөве-
тө бөрҗысөмҗас куза быд избїрателнөй ок-
ругын лөсөдө РСФСР-са Верховнөй Сөветө
бөрҗысөмҗас куза Округнөй избїрателнөй
комїссїа.

38-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сөве-
тө бөрҗысөмҗас куза Округнөй избїрателнөй
комїссїаҗас лөсөдөны общественнөй ор-
ганизацияҗасса да ужалыс җөзлөн общест-
воҗасса представїтелҗасыс да вынөдөдөны
АССР-са Верховнөй Сөвет Презїдїумҗа өн,
краҗҗасса, областҗасса, автономнөй област-
җасса да националнөй округҗасса ужалыс
җөз депутатҗас Сөветҗаслөн бөрҗысөмҗасөз
55 луныс не сорөнжык.

39-өд статҗа. РСФСР-а Верховнөй Сөве-
тө бөрҗысөмҗас куза Округнөй избїрателнөй
комїссїа лөсөдө председател, председа-
телөс вежыс, секретар да 8 шлен соста-
вын.

40-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сөве-
тө бөрҗысөмҗас куза Округнөй избїрател-
нөй комїссїа:

а) вїдөдө ужалыс җөз депутатҗас Сөвет-
са соответствүҗущөҗ исполнїтелнөй комї-
тетҗаслөн бөрҗысан участокҗас аскадын ко-
тыртөм бөрсө;

б) лөсөдө бөрҗысан участокҗаслыс пө-
радковөҗ номерҗас;

в) вїдөдө бөрҗысысҗаслыс списокҗас ас-
кадын лөсөдөм да став җөзлы төдөмөз на-
җөс вәҗөдөм бөрсө;

г) регїстрїруҗтө РСФСР-са Конституҗия-
лыс да „РСФСР-са Верховнөй Сөветө бөр-
җысөмҗас җылыс положенїеыс“ требованїе-
җас соблүдәҗтөмөн РСФСР-са Верховнөй
Сөветө депутатөн выставїгөм кандидатҗа-
сөс;

д) снабҗаҗтө Участковөҗ избїрателнөй ко-

мїссїаҗасөс лөсөдөм формаа избїрателнөй
бҗуллеҗенҗаслөн да конвертҗаслөн;

е) нүдөдө гөлөсҗас лыдөм да устанавлїваҗ-
тө округ куза бөрҗысөмҗаслыс резултатҗас;
ж) мөдөдө Централнөй избїрателнөй ко-
мїссїалы бөрҗысөмҗас куза фелопроизвод-
ство;

з) бөрҗөм депутатлы сетө бөрҗөм җылыс
удостоверенїе.

41-өд статҗа. Участковөҗ избїрателнөй ко-
мїссїаҗас лөсөдөны общественнөй орга-
низацияҗасса да ужалыс җөзлөн обществө-
җасса представїтелҗасыс да вынөдөдөны кар-
җасын-ужалыс җөз депутатҗаслөн карса Сө-
ветҗаслөн, а раїонҗас выло җуклөм карҗасын
—ужалыс җөз депутатҗаслөн раїоннөй Сө-
ветҗаслөн; сїктса местаҗасын—ужалыс җөз
депутатҗаслөн раїоннөй Сөветҗаслөн—бөрҗы-
сөмҗасөз 40 луныс не сорөнжык.

42-өд статҗа. Участковөҗ избїрателнөй
комїссїа лөсөдө председател, председа-
телөс вежыс, секретар да 2—6 шлен соста-
вын.

43-өд статҗа. Участковөҗ избїрателнөй ко-
мїссїа:

а) прїмїтө бөрҗысан участок куза избїра-
телнөй бҗуллеҗенҗас;

б) РСФСР-са Верховнөй Сөветлөн депу-
таҗасө быд кандидат куза нүдөдө гөлөсҗас
лыдөм;

в) мөдөдө бөрҗысөмҗас куза фелопроизвод-
ство Округнөй избїрателнөй комїссїа.

44-өд статҗа. Заседанїеҗасыс Централнөй
избїрателнөй комїссїалөн, Округнөй да
Участковөҗ избїрателнөй комїссїаҗаслөн лы-
дысөны действїелнөҗлөн, на вылын-кө уча-
ствүҗтөны комїссїаҗас общөҗ составыс
жынсыс унжыкөн.

45-өд статҗа. Избїрателнөй комїссїаҗасын
став вопрөсҗасыс решәҗтөдны гөлөҗаслөн
прөстөҗ болшїнствөдн; өтмында гөлөсҗас
дырҗи—председателлөн гөлөсыс сетө пере-
вес.

46-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сөве-
тө бөрҗысөмҗас нүдөдөмкөд җїтчөм рөскөдҗас
вөчөдны государство шщөт выло.

47-өд статҗа. Централнөй избїрателнөй ко-
мїссїа, Округнөй да Участковөҗ избїрател-
нөй комїссїаҗас имеїтөны ассыныс печат
Централнөй избїрателнөй комїссїадн лөсө-
дөм образеҗ серті.

VI-өд глава

РСФСР Верховнөй Сөветса де- путатҗасө кандидатҗасөс выс- тавләҗтан пөрадок

48-өд статҗа. РСФСР-са Верховнөй Сөве-
тө кандидатҗасөс выставләҗтан право обөс-
печїваҗтө общественнөй организацияҗаслы
да ужалыс җөзлөн обществоҗаслы—РСФСР-
са Конституҗия 146-өд статҗа подув вылын:
коммунїстїческөй партїнөй организацияҗас-
лы, профессионалнөй соҗузҗаслы, кооператїв-
җаслы, томҗөз организацияҗаслы, культурнөй
обществоҗаслы да мукөд организацияҗаслы,
кодҗасөс регїстрїруҗтөма законөн лөсөдөм
пөрадокөн.

49-өд статҗа. Кандїдатҗасөс выставләҗтан
право пөртөны олөмө общественнөй ор-
ганизацияҗаслөн да ужалыс җөз общество-
җаслөн кыз централнөй органҗас, сїзі і налөн
республиканскөй, краҗевөҗ, областнөй да раї-
оннөй органҗас, сїз-жө і предпрїятїеҗасын
работҗїҗаслөн да служашщөҗҗаслөн, воїнскөҗ
частҗасын—красноармеҗеҗаслөн о б ш щ өҗ
собранїеҗас, а сїз-жө і колхозҗасын крес-
танлөн, совхозҗасын—совхозҗасса работҗїҗас-
лөн да служашщөҗҗаслөн общөҗ собранїеҗас.

50-өд статҗа. Депутатҗасө кандидатҗасөс оз
вермыны лны РСФСР-са Верховнөй Сөветө
бөрҗысөмҗас куза Округнөй избїрателнөй ко-
мїссїаҗасса шленҗаслөн, а сїз-жө сїдө округ-
са Участковөҗ избїрателнөй комїссїаҗасса
шленҗаслөн, көні наҗөс выставїтөма депута-
тө кандидатҗаслөн.

51-өд статҗа. Бөрҗысөмҗасөз 30 луныс не
сорөнжык, став общественнөй организаци-
яҗас лїбө ужалыс җөзлөн обществоҗас,
кодҗас выдвїаҗтөны РСФСР Верховнөй Сө-
ветса депутатө кандидатҗасөс, обҗазанөс
регїстрїруҗтны депутатҗасө кандидатҗасөс

(Прод. вїдөдө 5-өд лїстбокыс)

РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас јылые положеніе (Продолженіе)

РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас куза соответствуюшщӧй Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаын.

52-ӧд статта. РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас куза Окружнӧй избирательнӧй комиссіјајас објазанӧе регістрірујтны РСФСР Верховнӧй Советса депутатјасӧ став кандидатјасӧ, кодјасӧс выставітӧма обшественнӧй организацијајасӧн да ужалыс јӧз обшествојасӧн РСФСР-са Конституцијалыс да „РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас јылые положеніејалыс“ требованіејасӧс соблудайтӧмӧн.

53-ӧд статта. Обшественнӧй организација либӧ ужалыс јӧзлӧн обшество, кодјас выдвигайтӧны кандидатӧс РСФСР Верховнӧй Советса депутатӧ, објазанӧе представітны Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаӧ ташӧм документјас:

а) собраніејалыс либӧ заседаніејалыс, коді выдвинітис депутатӧ кандидатӧс, Президіум-са шленјасӧн кырымалӧм протокол, налыс арлысӧ, оланінсӧ, кандидатӧс выдвинітыс организацијалыс нѳмсӧ индӧмӧн, депутатӧ кандидатӧс выдвинітыс собраніејалыс либӧ заседаніејалыс местасӧ, кадсӧ да участнѳкјаслыс лысӧ индӧмӧн, протоколын сѳжӧ колӧ лоны индӧма депутатӧ кандидатлыс ов, нѳм, вѳч, сылыс арлыс, оланін, партіјност, занатіе; б) депутатӧ кандидатлыс шыбӧчӧм тајӧ избирательнӧй округ куза сѳжӧс выставітыс организацијасан баллотірујтчыны сыӧн сӧглайтӧм јылыс.

54-ӧд статта. РСФСР Верховнӧй Советса депутатӧ кандидат вермас гӧлбсуйтсыны сӧмын ӧтѳ округын.

55-ӧд статта. РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас куза Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаӧн депутатӧ кандидатӧс регістрірујтны ӧткажитӧм вермас лоны обжалуйтӧма кык лунја-срокӧн Централнӧй избирательнӧй комиссіјаӧ, кодӧн решеніејыс окончателнӧй.

56-ӧд статта. РСФСР Верховнӧй Советса депутатӧ регістрірујтӧм кандидатӧн ов, нѳм, вѳч, арлыс, занатіе, партіјност да кандидатӧ выдвинітыс обшественнӧй организацијаӧн нѳм јӧзӧдсӧ РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас куза Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаӧн бӧржысӧмјасӧӧ 25 луныс не сорӧнжык.

57-ӧд статта. РСФСР Верховнӧй Советса депутатјасӧ регістрірујтӧм став кандидатјасӧс быт колӧ пыртны избирательнӧй бјуллетенӧ.

58-ӧд статта. РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас куза Окружнӧй избирательнӧй комиссіјајас објазанӧе РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјасӧӧ 15 луныс не сорӧнжык печатайтны да мӧдӧдавны став Участковӧй избирательнӧй комиссіјајаслы избирательнӧй бјуллетенјас.

59-ӧд статта. Избирательнӧй бјуллетенјас печатайтсӧны соответствуюшщӧй избирательнӧй округса населеніе кыјас вылын.

60-ӧд статта. Избирательнӧй бјуллетенјас печатайтсӧны Централнӧй избирательнӧй комиссіјаӧн лӧсӧдӧм форма сертѳ да сымында, мѳдым обеспечітны быд бӧржысӧс избирательнӧй бјуллетенӧн.

61-ӧд статта. Быд организацијалы, коді выставітис кандидатӧс, кодсӧ регістрірујтӧма Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаӧн, кыјѳ і РСФСР-са быд гражданлы, сетсӧ тајӧ кандидат вӧснаыс собраніејас вылын, печатын да мукӧд ногӧн беспрепјатственнӧја агітѳрујтан право РСФСР-са Конституција 129-ӧд статта сертѳ.

VII-ӧд глава

Гӧлбсуйтан пӧрадӧк

62-ӧд статта. РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас нубӧсӧны ӧтѳ лунӧн—кодѳ обшӧй став РСФСР лы.

63-ӧд статта. РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас лун урчѳсӧ РСФСР Верховнӧй Советса Президіумӧн бӧржысӧмјас срокӧ кык тӧлыс дорыс не сорӧнжык. Бӧржысӧмјас нубӧсӧны ужавтӧм лунӧ.

64-ӧд статта. Бӧржысӧмјасӧӧ бӧрја 20 лун чӧжыс Участковӧй избирательнӧй комиссіја быдлун јӧзӧдӧ либӧ кык кӧ мӧд ногӧн паскыда јубртӧ бӧржысӧмјаслы бӧржысӧмјас лун јылыс да бӧржысӧмјас места јылыс.

65-ӧд статта. Бӧржысӧмјаслӧн гӧлбсуйтсӧм нубӧсӧ бӧржысӧмјас лунӧ 6 час асыван 12 час војӧз местнӧй кад сертѳ.

66-ӧд статта. Бӧржысӧмјас лунӧ 6 час асылн Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја председатѳл комиссіјаја мукӧд шленјаскӧд ӧтшӧм прӧверајтӧ избирательнӧй јашщѳкјас да лӧсӧдӧм форма сертѳ бӧржысӧмјас—составітӧм списоکلыс емлун, код бӧрын пӧдлалӧ да печатайтӧ комиссіја печатӧн јашщѳкјас да корӧ бӧржысӧмјасӧс заводітны сетавны гӧлбсуйтсӧм.

67-ӧд статта. Быд бӧржысӧмјас гӧлбсуйтӧ ачыс, сы могыс гӧлбсуйтӧм вылӧ лӧсӧдӧм помещеніејӧ локтӧмӧн, і бӧржысӧмјасӧн гӧлбсуйтсӧм сетӧмыс нубӧсӧ избирательнӧй јашщѳкӧ избирательнӧй бјуллетен лѳзӧмӧн, кодсӧ печатайтӧма конвертӧ.

68-ӧд статта. Бӧржысӧмјас нубӧсӧм вылӧ индӧм помещеніејыс торјӧдсӧ бјуллетенјас заплнѳтӧм вылӧ торја комната, кӧнѳ гӧлбсуйтѳгӧн запрѳщайтсӧ овыны кодѳ кӧт сѳжӧ ез вӧв, сы лыдын і Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја шленјаслы, гӧлбсуйтсӧмјаслы кынѳ; бјуллетенјас заплнѳйтӧм могыс ӧтпырјӧ кымынкӧ бӧржысӧмјас комнатаӧ лѳзѳгӧн, сѳжӧс колӧ оборудуйтны перегорӧдкајасӧн либӧ шѳрмајасӧн бӧржысӧмјасӧс ӧтпырјӧ лѳзан лыд сертѳ.

69-ӧд статта. Избирательнӧй помещеніејӧ вӧыс бӧржысӧмјас петкӧдлӧ Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја секретарлы либӧ шленлы либӧ паспорт, либӧ колхознӧй кнѳжка, либӧ профсојузнӧй білет, либӧ личностлыс мукӧд удостовѳреніејѳ да, бӧржысӧмјас список сертѳ прӧверітӧм да бӧржысӧмјаслӧн список пасѳм бӧрын, получајтӧ лӧсӧдӧм образѳца избирательнӧй бјуллетен да конверт.

70-ӧд статта. Јӧз вылӧ, кодјас бӧржысӧмјас помещеніејӧ вӧсны „гӧлбсуйтан право вылӧ удостовѳреніејѳн“, тајӧ „РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас јылыс положеніејѳлӧн“ 16-ӧд статта сертѳ, Участковӧй избирательнӧй комиссіја нубӧсӧ торја список, кодѳ пуктысӧ бӧржысӧмјаслӧн список дѳнӧ.

71-ӧд статта. Избирательнӧй бјуллетенјас заплнѳтӧм вылӧ торјӧдӧм комнатаын, бӧржысӧмјас избирательнӧй бјуллетенӧ колӧ сѳжӧ кандидатлыс ов, код вӧсна сѳжӧ гӧлбсуйтӧ, мукӧдјасӧ черкайтӧмӧн; бјуллетенсӧ конверт суйтӧм да сѳжӧ клејѳтӧм бӧрын бӧржысӧмјас мунӧ комнатаӧ, кӧнѳ помещайтсӧмјас Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја, да избирательнӧй бјуллетенѳ конверт лѳзӧ избирательнӧй јашщѳкӧ.

72-ӧд статта. Бӧржысӧмјаслӧн, кодјаслӧн неграмотност либӧ кушӧмкӧ фізѳческӧй тырмытӧмтор вӧсна абу позанлун аслыныс заплнѳтны избирательнӧй бјуллетен, ем право корны комнатаӧ, кӧнѳ заплнѳйтсӧмјас избирательнӧй бјуллетенјас, лубӧј мӧд бӧржысӧмјас избирательнӧй бјуллетен заплнѳтӧм могыс.

73-ӧд статта. Избирательнӧй помещеніејыс гӧлбсуйтсӧм сетан кадӧ бӧржысӧмјас агітација нубӧсны оз лѳзы.

74-ӧд статта. Избирательнӧй помещеніејыс пӧрадӧк вӧсна кыккутӧм нубӧ комиссіјаја председатѳл, да сыӧн распорѳженіејѳјасыс став прѳсутствуйтсӧмјаслы објазательнӧјѳс.

75-ӧд статта. Бӧржысӧмјас лунса 12 час војын Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја председатѳл јӧзӧдӧ гӧлбсуйтсӧм сетӧм помасӧмӧн, да комиссіјаја заводіт воставны избирательнӧй јашщѳкјас.

VIII-ӧд глава

Бӧржысӧмјаслыс результатјас определітӧм

76-ӧд статта. Помещеніејыс, кӧнѳ Участковӧй избирательнӧй комиссіја нубӧсӧ гӧлбсуйтсӧм, гӧлбсуйтсӧм лыдѳгӧн імеітӧны право прѳсутствуйтны сы вылӧ спеціалнӧ уполномочітӧм печатса представітѳлјас.

77-ӧд статта. Јашщѳкјас востӧм бӧрын Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја свѳрѳтӧ сетӧм конвертјаслыс лыд гӧлбсуйтӧмын участвуйтсӧм јӧз лыдкӧд да свѳрѳтӧмлыс результатјасӧ гѳжӧ протоколӧ.

78-ӧд статта. Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја председатѳл восталӧ конвертјас да участковӧй избирательнӧй комиссіјаја став

ш ѳ е н ј а с дырјѳ јӧзӧдӧ гӧлбсуйтӧмлыс результатјас быд бјуллетен куза.

79-ӧд статта. Сѳпутатӧ быд кандидат вылӧ нубӧсӧ счотнӧй ліст кык екземплярӧн комиссіјаја секретарӧн да сы вылӧ уполномочітӧм Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја шленјаслӧн.

80-ӧд статта. Бјуллетенјас неѳејствѳтелнӧјјаслӧн прѳзнајтсӧны:

а) установітӧм образѳца да рӧма;
б) конвертӧтӧм сетӧмјас либӧ установітӧм образѳца конвертын сетӧмјас;
в) кандидатјаслӧн лыдыс-кӧ унжык бӧржысӧмјас депутатјас лыдыс.

81-ӧд статта. Избирательнӧй бјуллетен неѳствѳтелностын сомненіејѳс лѳгӧн вӧпросыс разрешайтсӧмјас Участковӧй избирательнӧй комиссіјаӧн гӧлбсуйтӧмӧн, кодѳ пасѳысӧ протоколӧ.

82-ӧд статта. Лӧсӧдӧм форма сертѳ Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја составлайтӧ гӧлбсуйтӧмлыс протокол кык екземплярӧн, кодјас кырымавсӧны Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја став шленјаслӧн, сы лыдын објазательнӧ председатѳлӧн да секретарӧн.

83-ӧд статта. Гӧлбсуйтӧм јылыс протоколын Участковӧй избирательнӧй комиссіјаӧн колӧ лоны индӧма:

а) гӧлбсуйтсӧм заводітчан да помасан кад;
б) бӧржысӧмјаслӧн лыд, кодјас сетӧсны гӧлбсуйтсӧм бӧржысӧмјас список сертѳ;
в) бӧржысӧмјаслӧн лыд, кодјас сетӧсны гӧлбсуйтсӧм вылӧ право удостовѳреніејѳ сертѳ;
г) сетӧм конвертјаслӧн лыд;
д) Участковӧй избирательнӧй комиссіјаӧ сетӧм шыбӧчӧмјас да норасӧмјас жењыѳка гѳжӧм да Участковӧй избирательнӧй комиссіјаӧн прѳмітӧм решеніејѳс;
е) быд кандидат куза гӧлбсуйтсӧмлыс результатјас.

84-ӧд статта. Гӧлбсуйтсӧмлыс да протокол гѳжӧм помалӧм бӧрын комиссіјаја председатѳл јӧзӧдӧ гӧлбсуйтӧмлыс результатјас комиссіјаја став шленјас дырјѳ.

85-ӧд статта. Гӧлбсуйтӧм јылыс протоколӧн ӧтѳ екземплярсы, кодсӧ составітӧма Участковӧй избирательнӧй комиссіјаӧн, РСФСР Верховнӧй Советса депутатјасӧ кандидатјас вылӧ составітӧм счотнӧй лістлӧн кыкнан екземплярнас мӧдӧдсӧны нарошнӧјӧн 24 часа срокӧн РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас куза Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаӧ.

86-ӧд статта. Став избирательнӧй бјуллетенјасӧс (торјӧн неѳствѳтелнӧјјас да торјӧн неѳејствѳтелнӧјјаслӧн прѳзнајтӧмјас) колӧ лоны печатайтӧма Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја печатӧн да гӧлбсуйтӧм јылыс протоколӧн мӧд екземпляркӧд да печаткӧд сдѳйтӧма Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја председатѳлӧн хранітӧм вылӧ: карјасын—ужалыс јӧз депутатјаслӧн карса Советјаслы, а рајонјас вылӧ јуклӧм карјасын—ужалыс јӧз депутатјаслӧн рајоннӧй Советјаслы; сѳктса местасын—ужалыс јӧз депутатјаслӧн рајоннӧй Советјаслы.

87-ӧд статта. Ужалыс јӧз депутатјаслӧн Советјас вылӧ пуктысӧ објазанност вѳзны избирательнӧй бјуллетенјас соответствуюшщӧй округсан депутатлыс РСФСР-са Верховнӧй Советӧн мандат вынсӧдтӧз.

88-ӧд статта. РСФСР-са Верховнӧй Советӧ бӧржысӧмјас куза Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаја гӧлбсуйтсӧмлыс нубӧсӧ протоколјас сертѳ, кодјасӧс представітисны Участковӧй избирательнӧй комиссіјаја.

89-ӧд статта. Помещеніејыс, кӧнѳ Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаја нубӧсӧ гӧлбсуйтсӧм, гӧлбсуйтсӧм лыдѳгӧн імеітӧны право прѳсутствуйтны обшественнӧй организацијајаслӧн да ужалыс јӧз обшествојаслӧн сы вылӧ спеціалнӧ уполномочітӧм представітѳлјас, а сѳжӧ печатса представітѳлјас.

90-ӧд статта. Окружнӧй избирательнӧй комиссіјаӧн быд кандидат вылӧ нубӧсӧ счотнӧй ліст кык екземплярӧн, кодѳ пасѳысӧ депутатӧ быд кандидатӧн пӧлучѳтӧм гӧлбсуйтсӧмлыс.

(Помсӧ вѳдӧ 6-ӧд лістбокыс)

РСФСР-са Верховној Совето бөрјисөмјас жылыс положеніе

(П О М).

91-дд статта. Окружној избирательной комиссија составлјтө гөлдөсүтөмлыс протокол кык екземплярөн, кодјас кырымавөбны Окружној избирательной комиссија-са став шленјасөн, на лыдын обязательно председателдөн да секретардөн.

92-дд статта. Окружној избирательной комиссија протоколд колд лоны индөма:

- а) округ куза бөрјисөмјаслөн общщөй лыд.
- б) бөрјисөмјаслөн общщөй лыд, кодјас участвујтисны гөлдөсүтөмлыс;
- в) гөлдөсүтөмлыс лыд, кодјасдө сетөма депутатдө быд кандидат вөсна;
- г) Окружној избирательной комиссијад сетөм шыдчөмјас да норасөмјас жеңыфика гижөм да Окружној избирательной комиссијадн примитөм решеніејас.

93-дд статта. Гөлдөсүтөмлыс помалөм бөрын 24 часыс не сорөмжык РСФСР-са Верховној Совето бөрјисөмјас куза Окружној избирательной комиссија-са председател обязательно мөдөдөны протоколлыс первој екземплярсө счөтнөй листјас приложитөмдөн, печататөмдөн, нарөшнөй пыр Центральнөй избирательной комиссијад.

94-дд статта. РСФСР Верховној Советса депутатдө кандидат, коддө получитис гөлдөсүтөмлыс абсолютнөй болшинствосө, мөд ногдн-кө, став гөлдөсүтөмлыс жыныс унжыксө, кодјасдө сетөма округын да признајтөма действительнөйјасөн, лыддыссө бөрјөмадн.

95-дд статта. Протокол кырымалөм бөрын РСФСР-са Верховној Совето бөрјисөмјас куза Окружној избирательной комиссија-са председател јөздөдө бөрјисөмјаслыс результатјас да РСФСР Верховној Советса депутатдө бөрјөм кандидатлы сетө бөрјөм жылыс удостовереніе.

96-дд статта. Кандидатјас пөвсыс-кө нөбтө ез получит гөлдөсүтөмлыс абсолютнөй болшинствосө, соответствующөй Окружној избирательной комиссија та жылыс торјөн пасјө протоколд да јүөртө Центральнөй избирательной комиссијад да өтщөш јөздөдө кык кандидатдөс перебаллотировјтөм, кодјас получитисны меда уна гөлдөс, а сјз-жө назначајтө перебаллотировкалыс лун бөрјисөмјас первојја тур колөмсаң кык вежонса срокыс не сорөмжык.

97-дд статта. Округ паста сетөм гөлдөсүтөмлыс лыдыс-кө ешажык бөрјисөмјаслөн жын лыдыс, кодјаслөн ем право гөлдөсүтөмлыс тајө округас, РСФСР-са Верховној Совето бөрјисөмјас куза Окружној избирательной комиссија та жылыс торјөн пасјө протоколд да пыр-сыс-пыр јүөртө Центральнөй избирательной комиссијалы, секі тајө случајас Центральнөй избирательной комиссија назначајтө выд бөрјисөмјас первојја бөрјисөмјас бөрын кык вежонса-срокыс не сорөмжык.

98-дд статта. Депутатјасө кандидатјасдөс перебаллотировјтөм, сјз-жө і недействительнөйөн признајтөм пыддө выд бөрјисөмјас нөдөдөны бөрјисөмјаслөн списоксө сертө, кодјасдөс вөлі составитөма первојја бөрјисөмјас выдө, да „РСФСР-са Верховној Совето бөрјисөмјас жылыс положеніекөд“ тырвыјө лөсалдөмдөн.

99-дд статта. РСФСР-са Верховној Советса составыс депутатдөн выбывајтан случајын РСФСР Верховној Советса Президиум 2 вежонса срокөн назначајтө соответствующөй избирательной округын выд депутатдөс бөрјөмјаслыс сроксө, но РСФСР Верховној Советса составыс депутат выбывајтөм бөрын 2 төлысса срокыс не сорөмжык.

100-дд статта. Быддөн, коддө насилјебн, пөрјавлөмдөн, угрозајасөн, лөбдө подкупдөн кутас мешајтны РСФСР-са гражданинлы пөртны олөмдө сылыс правосө бөрјыны да лоны бөрјөмадн РСФСР-са Верховној Совето,—карајтөд 2 вөдз свободаыс лишитөмдөн.

101-дд статта. Советса должностнөй мөрт лөбдө избирательной комиссија-са шлен, кодјас вөчасны бөрјисөмјас документјасын подделка лөбдө төдөмдөн гөлдөсүтөмлыс неправильнөйа лыддөм,—карајтөдөны 3 вөдз свободаыс лишитөмдөн.

Верховној Центральнөй Исполнительнөй Комитетса председател М. КАЛЫН.

Верховној Центральнөй Исполнительнөй Комитетса секретар пыддө ВЦИК Президиумса шлен А. АРТУХИНА.

Москва, Кремль.
1938 во февраль 16 лун.

ВКП(б) ЦК-лөн да СССР-са СНК-лөн Јемелјан Јарославскіј јортлы чолөмалөм

Тіянлы 60 арбө тыран лунө ВКП(б) Центральнөй Комитет да ССР Сојузса Народнөй Комиссарјаслөн Совет ыстөны Тіянлы—Ленин гвардијаса важ болшевиклы, мијан партијаса преданнөй работниклы да рабочөй класс да крөстанство фелө вөсна активнөй бөрецыс—пөс чолөм.

ВКП(б) Центральнөй Комитет да ССР Сојузса Народнөй Комиссарјаслөн Совет сөбны Тіянлы нөшта уна војас плодотворнөй уж партија да социалистическөй рөфинаналы пөдла выдө.

ВКП(б) Центральнөй Комитет.
ССР Сојузса Народнөй Комиссарјаслөн Совет.

Јемелјан Јарославскіј јортөс Ленин орденөн наградитөм жылыс

СССР-са Верховној Совет Президиумлөн УКАЗ

ЈЕМЕЛЈАН ЈАРОСЛАВСКИЈ јортлы квајтымын арбө тырөмкөд јитөдын да рабочөй класс да крөстанство воңын сылыс став революционнөй заслугајассө төдөмдөн бөстөмдөн, наградитны Јемелјан Јарославскіј јортөс Ленин орденөн.

СССР Верховној Совет Президиумса председател М. КАЛЫН.

СССР Верховној Совет Президиумса секретар А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1938 во февраль 17 лун.

Героическөй папанинецјас

„Мурман“ да „Таймыр“ вылынөс

„Таймыр“-лөн бөрт, 19. (радио ТАСС-лөн спецкор). Стөч 13 час 30 минутын лөдоколјас матыстисны лагердө да сувтисны километрөн жыңдөн сажө. Кыкнан кораблеаныс 80 мөрт мунисны флагјасөн лагердө. Папанинецјас встретитисны мијадө сјз-жө флагјасөн да Сталин јорт портретјасөн.

Смирно команда улын экспедицијадн вескөдлыс Осталцев јорт сетис папанинецјаслы рапорт.

—Правительството распор’аженіе сертө „Таймыр“ да „Мурман“ кораблјас воисны тіян распор’аженіе улө. Витчысам приказ.

Женидик митинг бөрын да Сталин јортлы да герој-папанинецјаслы чест куза „ура“ горөдөмјас бөрын ми заводитчим разавны лагер. Часжын бөрын-нин Таймырлаң гөз моз кысисны јөз, осторожнөйа нуисны кјјасас-

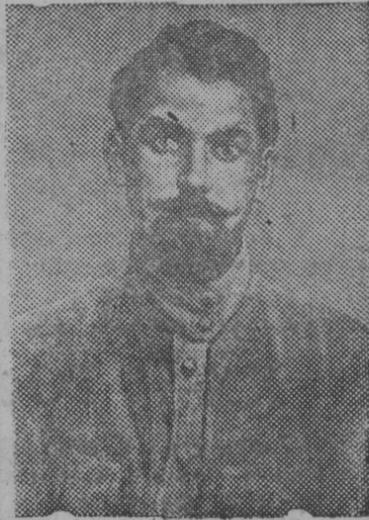
ныс ценнејшөй груз „Вывыв полус“ полярнөй станцијалыс имущество. 17 час 30 минутын лагерыс став имуществосө вөлі вөјөма „Таймыр“ бөрт выдө. Сенижө јө вылас вөлі котыртөма пудјасөм (жеребеј)—папанинецјас пыс кодлы кущөм корабль выдө пуксыны. Папанин да Кренкель кысисны жеребеј (пуд) „Мурман“ выдө, Федоров да Ширшов—„Таймыр“ выдө.

16 часын Кренкель сетис медбөрја радиограмма—Сталин јортлы да мијан правительстволы рапорт.

Кыкнан кораблыс бөр бөстисны курс рөднөй берөглан, лөдокол „Јермакы“ вөча.

Папанинецјас өнө принимайтөны ванна.

„Таймыр“ вывса экспедицијадн вескөдлыс ОСТАЛЦЕВ.

Портрет героя гражданской войны Н. Шорса.

УССР ЦК-лөн XIII созыва V-дө Сессіја

Февраль 19-дд лунө Киевын УССР ЦК-лөн вөссис V-дө Сессіја. Сессіја вөстис СССР Верховној Совет Президиумса председателөс вежыс УССР ЦК-са председател Г. И. Петровскіј јорт. УССР-са Верховној Совето бөрјисөмјас куза положеніе жылыс докладдөн выступитис УССР-са СНК-ыс председателөс вежыс Н. М. Марчак јорт.

Сессіја ужын примитө участие ЦК КП(б)У-са секретарлыс обязанностјас нөдөдыс Н. С. Хрущев јорт. (ТАСС).

Өдныс выптис

Сереговса вөрпунктын ужалысјах стахановскөй төлысын луныс-лун уж производительностсө кыпөддөн. Постөјаннөй кадр М. И. Люсов февраль 10-12-дд лунјасө кералис 17 кубометрөн, а февраль 13-14 лунјасө кералис 22 кубометрөн—лунса нормасө тыртө 300 прөцент выдө да сетис көсөжысөм вөд нөшта унжык пөрдөны.

Со прөцентсаң 150 прөцентөз уж производительностсө кыпөддөс Твис-Көрсөса Кујбышев нима колхозыс кыскасыс Нефедова Мирөфија, Козлов Василіј, Козлов Алексөј да уна мукөдјас. Н. Манов.

Вөрлөзөм уж мунөм жылыс рајон паста февраль 20-дд лун кежлө сводка (1-өј кварталса план динө)

Вөрпунктјас	Ставсө %			вөт лунја дө %-өн			Ужалө јөз			Ужалө вөв			
	Пөрдөма	Кысөма	Чукөртома	Пөрдөма	Кысөма	Чукөртома	Ставыс	Ставыс пөрдөчөмын	Пөрдөчөмын тысачыкјас	Ставыс	Кысөма	Чукөртома	Мукөдужжыс вытис
Мещура . . .	60,9	50,2	—	6,7	7,9	—	188	50	35	90	63	4	23
Коин	62,2	73,3	—	4,0	9,8	—	253	84	24	87	81	—	6
Турја	52,8	62,3	—	7,4	6,2	—	213	66	13	82	62	10	10
Чуб	39,2	50,2	—	4,3	5,9	—	176	48	25	55	38	9	8
Серегово . . .	45,8	38,2	—	6,3	3,7	—	260	66	7	141	129	8	4
Шожым	27,6	35,0	—	4,6	5,2	—	113	34	4	51	50	—	1
Гам	45,9	61,8	—	5,3	7,2	—	328	78	34	133	91	34	8
Башлыково . .	25,7	32,0	—	4,4	4,5	—	206	37	18	61	34	19	8
Межог	41,1	32,7	—	5,2	4,3	—	275	73	60	90	50	37	12
ЛПХ-паста	45,5	49,1	—	5,4	6,0	—	2012	536	216	799	598	121	80

Отв. редактор Н. ЛАПИН.